

Центральноукраїнський національний технічний університет

Кафедра економіки та підприємництва

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

Методичні вказівки до вивчення курсу

для здобувачів вищої освіти (рівня бакалавр)

спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Кропивницький

2021

Центральноукраїнський національний технічний університет
Кафедра економіки та підприємництва

УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ

Методичні вказівки до вивчення курсу
для здобувачів вищої освіти (рівня бакалавр)
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Затверджено
на засіданні кафедри
економіки та підприємництва
Протокол № 9 від 29.01.2020

Кропивницький

2021

Управління бізнесом. Методичні вказівки до вивчення курсу здобувачів вищої освіти (рівня бакалавр) спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність / Н. П. Сисоліна, Г. В. Савеленко, – Кропивницький: ЦНТУ, 2021, - 19 с.

Укладачі:

Н.П.Сисоліна, канд.екон.наук, доц.

Г.В. Савеленко, канд.техн.наук, ст. викл.

Рецензент:

Журило І.В., канд.екон.наук, доц.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УПРАВЛІННЯ <i>БІЗНЕСОМ</i> » ТА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	5
ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ.....	9
ТЕМИ РЕФЕРАТІВ.....	9
КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ.....	11
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	14

ВСТУП

В сучасних ринкових умовах від спеціалістів вимагають вміння приймати й обґрунтовувати ефективні рішення в галузі управління бізнесом.

Ці методичні вказівки мають за мету допомогти спеціалістам у закріпленні теоретичних засад з управління бізнесом і виробити навички самостійно аналізувати складні організаційні та виробничі ситуації і приймати рішення по їх врегулюванню.

Методичні вказівки містять пропозиції щодо послідовності, методів і порядку виконання розрахунків та посилання до літератури і допомагають студенту кваліфіковано вивчити курс „Управління бізнесом”.

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ КУРСУ «УПРАВЛІННЯ БІЗНЕСОМ» ТА ДО ОРГАНІЗАЦІЇ САМОКОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Тема 1. Введення в дисципліну „Управління бізнесом”

Мета навчальної дисципліни „Управління бізнесом” – оволодіти категорійним апаратом у сфері управління бізнесом; встановити зв’язок між бізнесом як діяльністю з метою отримання доходу і управлінням як засобом досягнення цієї мети; ознайомитися із складною структурою системи управління, діалектикою її розвитку; набути навичок побудови системи управління бізнесом, розв’язання протиріч та конфліктів між цілями, засобами, підрозділами, працівниками.

Завдання - навчитись аналізувати і розв’язувати теоретичні і практичні завдання щодо інформаційного забезпечення підприємницької діяльності, вміти аналізувати і оцінювати діяльність підприємства, знати системи управління підприємства на ринку, вміти розробляти та реалізовувати бюджети підприємства

У результаті вивчення навчальної дисципліни необхідно розуміння сутності процесів інформаційного забезпечення підприємницької діяльності; особливості організації та ефективного функціонування підприємств; принципи роботи на ринку в умовах конкуренції; методологію аналізу конкурентних переваг; системи управління діяльністю підприємства на ринку, аналізу економічної, технічної та технологічної інформації організації та планування комплексів робіт по створенню, модернізації та освоєнню виробництва окремих видів продукції, застосовувати ефективні принципи ведення облікових та аналітичних процесів, розрахувати бізнес-план.

Сутність бізнесу. Ознаки та елементи бізнесу. Класифікація бізнесу. Суб’єкти та об’єкти бізнесу. Зовнішнє та внутрішнє оточення бізнесу.

Тема 2. Бізнес і підприємництво

Види і форми бізнесу. Форми бізнес-підприємств. Бізнес і власність. Механізми створення бізнесу. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Корпоративне управління в ринковому секторі економіки. Холдингові групи. Глобалізація бізнесу. Організаційно-правові форми бізнесу.

Бізнес і менеджмент. Функції управління. Принципи сучасного менеджменту. Модель успішного менеджменту. Модель сучасного менеджера. Менеджер-підприємець. Основні теорії управління бізнесом.

Мистецтво проведення ділових переговорів. Підготовка до переговорів. Мистецтво презентації. Засоби проведення переговорів.

Тема 3. Місце стратегічного управління в технології бізнесу

Основна характеристика стратегічних цілей компанії. Місія компанії. Сутність і роль місії. Стратегічні цілі компанії. Стратегії компанії. Стратегічні і тактичні завдання. Рівні стратегії. Загальна стратегія. Ринкова стратегія. Виробнича стратегія. Кадрова стратегія. Фінансова стратегія. Засоби формування стратегії.

Аналіз зовнішнього бізнес-оточення. Аналіз внутрішнього бізнес-середовища. Стратегічне планування. Сутність стратегічного планування і його місце в системі стратегічного управління.

Тема 4. Процес управління бізнесом: системний підхід

Характеристика маркетингової і фінансової компонент бізнес-плану. Сутність виробничого плану.

Життєвий цикл бізнес-проекту. Характеристика чотирьох фаз циклу: стартової, підготовки, реалізації та завершення. Вихід на адресні групи і

мобілізація підтримки проекту. Розрахунок необхідних ресурсів. Функціональна матриця бізнес-проекту. Чотири головні функції управління бізнес- проектом: планування, організація, оперативне управління, контроль.

Визначення основних шляхів досягнення цілей кадрової політики. Характерні риси єдиної команди. Умови формування команди. Стадії розвитку команди.

Розробка основних цілей виробництва. Орієнтація на кращий технологічний рівень. Постійне оновлення матеріально-технічної бази. Стратегії виробництва. Оцінка конкурентоспроможності підприємства.

Природа протиріч і обмежень в управлінні.

Тема 5. Система забезпечення функціонування бізнесу

Значення виробничого менеджменту. Розробка основних цілей виробництва. Система контролю в бізнесі. Необхідність змін у компанії, процес управління змінами. Стимулювання зацікавленості в організаційних змінах.

Дослідження закономірностей зміни прибутку підприємства. Безбитковість виробництва. Облік виробничих потужностей підприємства при прогнозуванні прибутку. Прогнозування прибутку на підприємстві. Основні показники діяльності підприємства. Розподіл постійних витрат підприємства. Урахування інфляції при розрахунках. Оцінка ефективності кредиту.

Економічна сутність інвестицій та поняття інвестиційної діяльності. Показники економічної оцінки інвестицій. Абсолютна та порівняльна ефективність інвестицій. Лізингова форма кредитування бізнесу. Показник рентабельності та строку окупності інвестицій.

Організація системи постійного генерування нових бізнес-ідей. Форми підтримки інноваторів у компанії. Механізм стимулювання інноваторів.

Розробка стратегічних фінансових цілей компанії. Необхідність системи фінансового моніторингу. Найважливіші індикатори фінансового стану компанії. Стратегія організації контролю прибутків і витрат компанії. Прогнозування прибутків підприємства. Планування витрат підприємства. Рух грошових коштів.

Мотивація як функція управління організацією. Матеріальна мотивація праці. Нематеріальна мотивація праці. Мотивація споживача. Аналіз ролі мотивації в управлінні. Заохочення робітників наданням вільного часу. Внутрішня мотивація. Досвід вітчизняних фахівців щодо ролі мотивації. Стан мотивації праці на підприємствах України. Види контролю.

Формулювання основних ринкових цілей. Врахування основних зовнішніх факторів. Економічні фактори. Правове середовище. Технологічні фактори. Екологічні фактори. Стратегічна сегментація ринку. Стратегія щодо споживачів. Стратегія щодо конкурентів. Стратегія формування бізнес-контактів. Сегментація ділових зв'язків. Визначення потенційних партнерів у сегментах. Вибір ключових партнерів. Визначення головних перешкод на шляху до партнера.

Місце і значення інформаційного менеджменту в системі управління бізнесом. Класифікація інформації, яка потрібна менеджерам для прийняття рішень. Загальна ринкова інформація. Інформація про споживачів. Інформація про конкурентів. Інформація про постачальників. Інформація стосовно державного регулювання.

Організація захисту від зовнішньої небезпеки. Система охорони компанії. Організація контролю за діями конкурентів. Врахування змін в економічній, науково-технічній, екологічній та правовій сферах. Організація внутрішнього контролю. Контроль за рівнем дисципліни праці. Форми контролю якості праці. Охорона комерційної таємниці. Безпека бізнесу і мотивація персоналу.

Теоретичні засади антикризового управління. Методи прогнозування кризових явищ у компанії. Основні шляхи подолання кризи.

Необхідність державного регулювання бізнесу. Державне регулювання підприємницької діяльності в розвинених країнах світу. Правові засади розвитку бізнесу в Україні. Підприємницька політика України. Роль податкової політики держави в розвитку бізнесу. Значення фінансового регулювання. Важливість політики державних замовлень для розвитку бізнесу.

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальна робота планується за домовленістю між студентом, деканатом факультету та викладачем і стосується випадку, коли студент має офіційний дозвіл на такий вид навчальної діяльності і спроможний виконувати її індивідуально.

Індивідуальні завдання ставляться викладачем відповідно до змісту робочої програми, виконуються студентом самостійно і не входять у його тижневе аудиторне навантаження.

Викладач контролює виконання індивідуального завдання на консультаціях, графік яких розробляється окремо і затверджується завідувачем кафедри на початку семестру.

До індивідуальних завдань входять наступні види навчальної роботи:

- написання рефератів, підготовка повідомлень, презентацій;
- розв'язання задач, аналіз проблемних ситуацій;
- підготовка до виступів на студентських наукових конференціях;
- виконання наукових досліджень, участь в олімпіадах.

ТЕМИ РЕФЕРАТІВ

1. Основні види і завдання бізнесу.
2. Планування діяльності підприємства.
3. Сутність, ознаки та умови функціонування бізнесу.

4. Формулювання основних ринкових цілей.
5. Засоби оцінки конкурентоспроможності підприємства.
6. Дослідження закономірностей зміни прибутку підприємства.
7. Характеристика основних стратегій виробництва.
8. Протиріччя й обмеження в управлінні бізнесом.
9. Організаційні структури інноваційного бізнесу.
10. Комерційне посередництво як вид бізнесу.
11. Порядок державної реєстрації суб'єктів бізнесу.
12. Інформаційні технології в системі управління бізнесом.
13. Проблеми підтримки підприємництва в Україні.
14. Проблеми розвитку малого бізнесу в Україні.
15. Стратегічне управління для розвитку бізнесу.

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ЕКЗАМЕНУ/ЗАЛІКУ

1. Сутність бізнесу та його класифікація.
2. Теоретичні аспекти управління бізнесом.
3. Місце стратегічного управління та планування у розвитку бізнесу.
4. Бізнес-планування в системі управління бізнесом.
5. Управління бізнес-проектами.
6. Управління виробництвом.
7. Прогнозування результатів виробництва.
8. Аналіз показників діяльності у бізнесі.
9. Оцінка ефективності інвестицій у створення та розвиток бізнесу.
10. Управління інноваційними процесами в бізнесі.
11. Фінансовий менеджмент у бізнесі.
12. Мотивація та контроль як функції управління.
13. Маркетинг у системі управління бізнесом.
14. Інформаційне забезпечення бізнесу.
16. Управління бізнесом у кризових ситуаціях.

17. Державне регулювання розвитку бізнесу.
18. Оцінка ефективності функціонування бізнесу.
19. Система контролю в бізнесі.
20. Організаційно-правові форми бізнесу.
21. Формування ефективного бізнес-плану.
22. Роль менеджменту для успішного бізнесу.
23. Сучасне трактування безпеки бізнесу.
24. Основні види і завдання бізнесу.
25. Комерційне посередництво як вид бізнесу.

КОНТРОЛЬ ЗНАНЬ

Критерії оцінки іспиту:

оцінку «відмінно» (90-100 балів, А) заслуговує студент, який:

- всебічно, систематично і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом;
- вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння у нестандартних ситуаціях;
- засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою;
- засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває;
- вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію;
- самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

оцінку «добре» (82-89 балів, В) – заслуговує студент, який:

- повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, в тому числі застосовує його на практиці, має

системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях;

- має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування;

- під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

оцінку «добре» (74-81 бал, С) заслуговує студент, який:

- в загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок;

- вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність;

- опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою;

оцінку «задовільно» (64-73 бали, D) – заслуговує студент, який:

- знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії;

- виконує завдання, але при рішенні допускає значну кількість помилок;

- ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою;

- допускає на заняттях чи екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

оцінку «задовільно» (60-63 бали, E) – заслуговує студент, який:

- володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

оцінка «незадовільно» (35-59 балів, FX) – виставляється студенту, який:

- виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

оцінку «незадовільно» (35 балів, F) – виставляється студенту, який:

- володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім;

- допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою;

- не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

При виставленні оцінки враховуються результати навчальної роботи студента протягом семестру.

Критерії оцінки заліку:

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

- «**зараховано**» – студент має стійкі знання про основні поняття дисципліни, може сформулювати взаємозв'язки між поняттями.

- «**незараховано**» – студент має значні пропуски в знаннях, не може сформулювати взаємозв'язку між поняттями, що вивчаються в курсі, не має уявлення про більшість основних понять дисципліни, що вивчається.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Базова

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18–22.
2. Бізнес-планування: Навч. посіб./ [Т. Васильців, Я. Качмарик, В. Блонська та ін.] – К.: Знання, 2013.- 207с.
3. Варналій З. Основи підприємництва: Навч. посіб./ Захарій Варналій. – 3-тє вид., виправл. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 350 с.
4. Виноградська А. Основи підприємництва: Навч. посіб./ Алла Виноградська. – 2-е вид., перероб. і доп. – К.: Кондор, 2005. – 540 с.
5. Ганущак-Єфіменко Л. Економічна інтеграція як основа розвитку підприємств малого і середнього бізнесу / Л. Ганущак-Єфіменко //Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №3. – С.70–77.
6. Ганущак-Єфіменко Л. Управління розвитком інноваційного потенціалу підприємств малого і середнього бізнесу на основі економічної інтеграції / Л. Ганущак-Єфіменко //Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №6. – С.72–79.
7. Гетьман О. Економіка підприємства: Навч. посібник / О. Гетьман, В. Шаповал. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 487 с.
8. Гибсон Дж., Иванцевич Д. М., Донелли Д. Х.-мл. Организации: поведение, структура, процессы: Пер. с англ. – 8-е изд. – М.: ИНФРА-М, 2000.

9. Гринчуцький В. Економіка підприємства : Навч. посіб. / В. Гринчуцький, Е. Карапетян, Б. Погрінчук. – К. : Центр навчальної літератури, 2012. – 304 с.
10. Гула Я. В. Управління безпекою бізнесу: теоретичні та прикладні аспекти [Електронний ресурс] / Я.В. Гула. – Режим доступу :http://lp.edu.ua/fileadmin/templates/epi/site_files/stydentski_robotu/Gyula.pdf. - Назва з екрана.
11. Давидович І. Контролінг: Навч. посіб. / І. Давидович.– К.: Центр навчальної літератури, 2008. – 552 с.
12. Донець Л. Основи підприємництва: Навч. посіб. / Л. Донець, Н. Романенко. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 315 с.
13. Дратвер Б. Основи підприємницької діяльності: Навч.посібник / Борис Дратвер. – Кіровоград, 2003. – 186 с.
14. Економіка підприємства: Навч. посіб./ П. В. Круш, В. І. Подвігіна, Б. М. Сердюк та ін. – К.: Ельга-Н: КНТ, 2007. – 777 с.
- 15.Економіка та підприємництво: Практикум : Навч. посібник / [С. Салига, В. Желябі, О. Бойко та ін.] – К.: ВД «Професіонал», 2007.–752с.
16. Жежуха В. Особливості формування технологічних методів управління в системі менеджменту підприємств / В. Жежуха, В. Овчарук // Економіка, фінанси, право. - 2013.-№7.-С.3-5.
17. Зелена книга малого бізнесу України - 2012 / [Д. Ляпин, В. Дубровський, О. Піщуліна та ін.] – К. : Інститут власності і свободи, 2012.-124с.
18. Іванілов О. Економіка підприємства : підруч. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. Іванілов. – К. : Центр учб. л-ри, 2009.-728с.
19. Інформаційне забезпечення підприємницької діяльності: Навчальний посібник / Сисоліна Н.П., Савеленко Г.В., Василенко Л.П. – Кіровоград: Лисенко В.Ф., 2013.– 248с.
20. Калиакпарова Г. Применение контроллинга в процессе усовершенствования управления предприятием / Г.Калиакпарова // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №8. – С.295-301.

21. Ковтун О. Стратегія підприємства : підруч. / О.Ковтун. – Львів: «Новий світ-2000», 2009. – 680с.
22. Мочерний С. Основи підприємницької діяльності: Посібник / С. Мочерний, О. Устенко, С. Чеботар. – К.: Академія, 2001. – 279 с.
23. Основи підприємницької діяльності: Навч. посібник / Б. Дратвер, Н. Пасічник, Д. Закатнов та ін. – Кіровоград, 2004. – 223 с.
24. Окорський В. Основи менеджменту: Навч. посібник / В. Окорський . – Рівне, 2009. – 400с.
25. Рождение бизнес-решения. Мартин Бруннер // Commerce World. — 2000.
26. Скібіцький О. Організація бізнесу. Менеджмент підприємницької діяльності : навч. посіб. / О. Скібіцький, В. Матвеева, Л. Скібицька. – К. : Кондор, 2011. – 912 с.
27. Современный бизнес: Учебник: В 2 т. Т. 1. / Пер. с англ. Д. Дж. Речмен, М. Х. Мескон, К. Л. Боуви, Дж. В. Тилл. – М.: Республика, 1995.
28. Федулова Л. І. Бізнес-менеджмент / Л. І. Федулова. – К.: МАУП, 2007.
29. Фінансовий менеджмент: Підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддергін. – К.: КНЕУ, 2005. – 536 с.
30. Шваб Л. Основи підприємництва: Навч. посібник / Л. Шваб. – К.: Каравела, 2006. – 343 с.
31. Щёкин Г. В. Управление бизнесом / Г. В. Щёкин. – К.: МАУП, 1999.
32. Яшина Н.В. Необходимость и сущность управления / Н.В. Яшина // Менеджмент и кадры: психология управления, соционика и социология. – 2010.– №8.– С. 13-23.

Допоміжна

1. Богатин Ю. В. Экономическое управление бизнесом / Ю. В. Богатин. – М.: Юнити, 2001.
2. Валдайцев В. С. Оценка бизнеса и инновации: Учеб. пособие / В. С. Валдайцев. – М.: Филинь, 1997.

3. Виханский О. С. Стратегическое управление: Учебник / О. С. Виханский. – М.: Гардарики, 1998.
4. Водачек Л. Стратегия управления инновациями на предприятиях: Пер. со словац. / Л. Водачек, О. Водачкова. – М.: Экономика, 1989.
5. Организации: поведение, структура, процессы / Гибсон Дж., Иванцевич Д. М., Донелли Д. Х.-мл. : Пер. с англ. – 8-е изд. – М.: ИНФРА-М, 2000.
6. Гончаров В. В. В поисках совершенства управления: руководство для высшего управленческого персонала / В. В.Гончаров: В 2 т. – М.: МНИИПУ, 1997.
7. Грязнова А. Г. Оценка бизнеса / А. Г. Грязнова. – М.: Финансы и статистика, 1998.
8. Дмитренко Г.А. Стратегический менеджмент: целевое управление персоналом организации / Г.А. Дмитренко. – К.: МАУП, 1998. – 186с.
9. Друкер П. Ф. Управление, нацеленное на результаты: Пер. с англ. / П. Ф. Друкер. – М.: Технологическая школа бизнеса, 1994.
10. Егорова Е. Е. Системный подход к оценке риска / Управление риском / Е. Е. Егорова. – М., 2002.
11. Ігнат'єва І. Удосконалення системи стратегічного управління персоналом сучасного підприємства / І. Ігнат'єва // Вісник Київського Національного університету технологій та дизайну.-2012.-№6.-С.294-299.
12. Вызов лидера/ Карлофф и др. – М., 1997.
13. Коростелев В. Проектный менеджмент: достижение целей, несмотря на ограничения / Коростелев В. // Персонал. – 2001. – № 4.
14. Луцик Т. Управління результатами діяльності підприємства та шляхи поліпшення цього процесу / Т. Луцик // Вісник Київського Національного університету технологій та дизайну. – 2013. – №1. – С.214-220.
15. Менеджмент персоналу: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни для магістрів спеціальності Економіка підприємства / Н.П.Сисоліна, І.П.Сисоліна. – Кіровоград; КНТУ, 2011. – 84с.

16. Орлов В. Концептуальні основи управління інноваціями у маркетинговій товарній політиці підприємства / В. Орлов // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №10. – С.153-159.
17. Подольчак Н. Соціально-економічна ефективність систем менеджменту підприємств / Н. Подольчак // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – №2. – С.47-56.
18. Питер Ф. Друкер. Эффективный управляющий/ Питер Ф. Друкер. – М.: Изд-во: “Вильямс”, 2000.
19. Питерс Т. В поисках эффективного управления (опыт лучших компаний)/Питерс Т., Уотермен Р. – М.: Прогресс, 1986.
20. Руководитель в бизнесе/ Попов В. М., Ляпунов С. И., Воронова Т. А., Криночкин И. Ю. – М.: Кнорус, 2006.
21. Портер М. Международная конкуренция/ Портер М. : Пер. с англ. – М.: Междунар. отношения, 1993.
22. Современный бизнес: Учебник: В 2 т./Речмен Д., Мескон М., Боуви К., Тилл Д. : Пер. с англ. – М.: Республика, 1995.
23. Родионова В. М. Финансовая устойчивость предприятия в условиях инфляции / Родионова В. М., Федотова М. А. – М.: Перспектива, 1996.
24. Рождение бизнес-решения/ Мартин Бруннер // Commerce World. – 2000.
25. Румянцева З.П. Менеджмент организации / З.П. Румянцева. М. – 1995. – 420с.
26. Современный бизнес: Учебник: В 2 т. Т. 1. / Пер. с англ. Д. Дж. Речмен, М. Х. Мескон, К. Л. Боуви, Дж. В. Тилл. – М.: Республика, 1995.
27. Тичи М. Лидеры реорганизации: Из опыта американских корпораций/ Тичи М., Девана М. А. ; Сокр. пер. с англ./ Науч. ред. Н. А. Климов. – М.: Экономика, 1990.
28. Томпсон А. А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации: Учеб. для вузов / Томпсон А. А., Стрикленд А. Дж. ; Пер. с 9-го англ. изд. – М.: ИНФРА – М, 2000.

29. Фінансовий аналіз: Навчальний посіб. / Г. В. Митрофанов, Г. О. Кравченко, Н. С. Барабаш та ін.; За ред. проф. Г. В. Митрофанова. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т.: 2002, – 301 с.
30. Шершньова З. Є. Стратегічне управління: Підручник/ З. Є. Шершньова. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: КНЕУ, 2004. – 699 с.
31. Якокка Л. Кар'єра менеджера / Якокка Л. – М.: Прогресс, 1991.
32. Верховна рада України – www.rada.gov.ua